

Предлог закона о допунама Закона о царинској тарифи је вероватно најзначајнији закон у Србији у овом тренутку, нажалост, пре свега због негативних ефеката до којих ће довести. Основна сврха овог предлога закона је једнострана примена прелазног споразума с Европском унијом, или укидање царинских прихода и прихода од ПДВ-а у тренутку када више нико не спори да је наша привреда и држава у озбиљним проблемима.

Следећа поређења показују колико је штетан Предлог закона о царинама, који омогућава једнострану примену прелазног споразума.

Према изјави министра финансија, Диане Драгутиновић, од 6. децембра, дакле, на дан када је представљан буџет због једностране примене споразума с Европском унијом, Србија губи око 23 милијарде динара, или по курсу Народне банке Србије из тог периода, то је око 267 милиона евра.

То је већа сума од оне која је била предвиђена за улагање са „Фијатом“. То је сума која је већа од оних, минималних и тако нападаних од стране ММФ-а, 12, 7 милијарди динара, предвиђених у ребалансу буџета за повећање пензија. Такође, цифра од 267 милиона евра је 4 пута већа од суме која је предвиђена за Министарство иностраних послова. Она је 4 пута већа од суме која је предвиђена за министарство које се бави заштитом животне средине, 3 и по пута већа од оне која је предвиђена за Министарство правде. За 1/3 је већа од средстава Министарства за инфраструктуру или скоро 6 пута већа од суме предвиђене за Косово и Метохију.

Уместо да се та средства од 267 милиона евра усмере ка Министарству спољних послова, које би тако са четвороструко већим средствима заступало наше интересе у свету у тренутку када се води дипломатска борба за Косово и Метохију, или да утроструче средства за наше правосуђе, да се судијама омогуће бољи услови рада и

Како ће се примена Прелазног споразума са ЕУ одразити на Србију?

Пише: Дејан Мирковић
петак, 30 јануар 2009 20:53

веће плате, или да се тих 267 милиона евра усмери ка нашим пољопривредницима или за изградњу инфраструктуре, она се фактички, овим законом о промени царина, поклањају Европској унији. Тачније, фирмама из богатог дела ове наднационалне организације.

Социјални порези на потрошњу

Нема никаквог економског оправдања за овакву одлуку.

У том контексту, сасвим је била разумљива изјава министра финансија Диане Драгутиновић од пре неколико месеци, од 5. октобра 2008 године. Она је тада изјавила: „Примена Прелазног споразума треба да сачека његово усвајање од стране Европске уније“.

Такође, у истом месецу, и експерти Института за тржишна истраживања су оценили да ће, ако се примени ССП, доћи до већег пораста спољнотрговинског дефицита.

Против једностране примене Прелазног споразума су се пре неколико месеци изјаснили и привредници, на пример господин Вучићевић.

Али, иако се економска ситуација у нашој земљи погоршала од тада, што је и влада признала када је смањила своју прогнозу раста БДП на око 3,5 одсто, мада је и то вероватно оптимистичка прогноза ако се узме у обзир процена највеће бонитетне фирме на свету „Дан и бредстрит“ која је у свом јануарском извештају проценила смањење економског раста у Србији 2009. године на 2,5 одсто и дефицит већи од предвиђених 1,5 одсто БДП-а, одлучено је, упркос погоршању економске ситуације, да се једнострано примењује Прелазни споразум са Европском унијом.

Због тога, неопходно је министру финансија поставити следеће питање: „Да ли је неко вршио притисак на њу да промени своје мишљење поводом једностране примене прелазног споразума?“ односно „Зашто је одустала од свог принципијелног и економски оправданог става из октобра 2008. године?“

Како ће се примена Прелазног споразума са ЕУ одразити на Србију?

Пише: Дејан Мирковић
петак, 30 јануар 2009 20:53

Министар Диана Драгутиновић би морала да одговори и зато што, као доктор економских наука и предавач на Економском факултету, сигурно зна да тренутно велике светске привреде, за које и немачки министар финансија, Пјер Штајнбрик, признаје да ће бити нови светски финансијски центри моћи као што су Бразил, Кина, Индија и Руска Федерација, подижу царинске стопе.

На пример, као што је у децембру 2008. године објављено у нашим медијима, Русија је подигла царине на увоз аутомобила са 25 одсто на 30 одсто. Русија је такође повећала и царине на увоз пољопривредних производа. Индија је повећала чак за 20 одсто царине за неке прехранбене производе. Индонезија је повећала царине за око 500 врста производа. Царине су подигли или то намеравају да ураде и Аустралија, Бразил и Аргентина.

С друге стране, и западне привреде, у којима је криза и почела и које су произвеле ту кризу, раде управо супротно од онога што се предвиђа законима које влада предлаже за Србију.

На пример, на сајту Би-Би-Сија су 5. јануара 2009. године објављени детаљи економског програма новоизабраног америчког председника. Пакет економских мера о коме се преговара у америчком Конгресу предвиђа пореске олакшице у износу од око 300 милијарди долара.

Док западне земље смањују пореска оптерећења, Влада Србије повећава порезе и додатно оптерећује сиромашнији део становништва, све зарад финансирања несхватљиве одлуке о једностраној примени Прелазног споразума.

Најбољи пример за тај апсурд је предлог закона о акцизама. Познато је да су акцизе, према дефиницији нашег водећег стручњака у области јавних финансија, проф. др Божидара Раичевића са београдског економског факултета, аутора књиге „Јавне финансије“, управо, „посебни, специјални порези на потрошњу“, односно „и због акциза су јефтинији производи сразмерно више порески оптерећени од производа исте врсте с вишим ценама“.

Зато страда најсиромашнији слој становништва, јер „како јефтиније производе користе

Како ће се примена Прелазног споразума са ЕУ одразити на Србију?

Пише: Дејан Мирковић
петак, 30 јануар 2009 20:53

шире категорије потрошача са слабијом пореском снагом, то они носе и сразмерно већи терет опорезивања“, тврди проф. др Раичевић.

Такође, јасно је да ће наши грађани управо због једностране примене Прелазног споразума, по најавама из власти, плаћати и већи ПДВ.

Гувернер Народне банке Србије је 23. децембра 2008. године изјавио: „Ако приходи у буџету, у првом кварталу 2009. године, не достигну планирани ниво, биће неопходна ревизија буџета и: 1) замрзавање зарада, 2) смањење пензија и 3) повећање ПДВ-а“.

Ребаланс буџета није искључио ни државни секретар у Министарству финансија у својој изјави од 19. децембра 2008.

Дакле, очекивани проблеми са приходима буџета у првом кварталу ове године се неће решити на један једини логичан и економски оправдан начин, а то је одустајање од једностране примене Прелазног споразума и повлачење Предлога закона о царинама. Напротив, сума од 267 милиона евра ће се у суштини пребацити на грађане Србије, тачније на њихов најсиромашнији слој, и то преко повећања акциза и ПДВ-а. До таквог закључка се долази и када се анализира економска дефиниција ПДВ-а. Према дефиницији из већ поменуте књиге „Јавне финансије“, проф. Раичевића: „ПДВ није погодан за остваривање социјално политичких циљева опорезивања, нити се њиме може реализовати принцип праведности у опорезивању. Терет овог пореза подједнако сносе сви и без обзира на своју економску снагу. Регресиван ефекат јединствене стопе огледа се у већем оптерећењу економски слабијих слојева становништва, чија примања једва успевају да омогуће задовољење основних животних потреба“.

Више него јасно, претходно изнети аргументи, економски и социјални, показују да треба повући из процедуре Предлог закона о царинама који омогућава једнострану примену Прелазног споразума.

Нажалост, за то нема воље. Као да неко, по сваку цену, из политичких или неких других разлога, жели да натура овај штетни споразум, иако ће вероватно управо његова примена довести и до ребаланса буџета.

Како ће се примена Прелазног споразума са ЕУ одразити на Србију?

Пише: Дејан Мирковић
петак, 30 јануар 2009 20:53

Због тога се може закључити да се прави разлог за овакву нерационалну одлуку свакако налази у примени бриселске идеологије, или владајуће догме која, у суштини, и нема везе са економијом, већ са утопијом, нерадом и пропагандом. Дакле, са појавама које је одавно описао велики руски правник Иван Иљин. Али то је већ шири феномен који треба да изучава социологија, а не право или економија.

Шта режим није смео да пита Мишковића?

Једностранна примена Прелазног споразума и пратећег закона о царинама одговара и одређеним монополистима у нашој земљи. То није никаква тајна. На пример, 11. јануара 2009, генерални директор „Делта макси групе“ изјавио је да ће трговина у Србији имати користи од једностране примене трговинског споразума са Европском унијом. Овоме треба додати и оцену Дијане Марковић-Бајаловић, председника Комисије за заштиту конкуренције, да постоје монополи или недовољна конкуренција у области малопродаје прехранбених производа, „Према оствареном промету, броју продајних објеката и квадратури на београдском тржишту, 'Делта' је монополиста са 70 одсто“. Управо ће компанија „Делта“, као монополиста у сектору трговине имати користи од једностране примене прелазног споразума. Истовремено, та примена споразума ће, у суштини, 267 милиона евра пребацити на леђа најсиромашнијих грађана Србије, преко наплате акциза и повећања ПДВ-а. Заузврат, грађани неће добити велико смањење цена, што се најављује из пропагандних разлога, како би се замаглила сама суштина овог споразума.

Да великог смањења цена неће бити, признаје чак и министар трговине.

Једино што ће тај споразум и пратећи предлог закона о царинама омогућити јесте повећање прихода монополиста у овој земљи. Прихода који су толико велики да се већ сада могу упоређивати с приходима целокупног буџета Србије. Према сајту компаније „Делта“, у 2007. години, „Делта“ је остварила приход од продаје од 1 милијарду и 720 милиона евра. У 2008. години планирани приход компаније био је још већи, износио је скоро невероватних 2 милијарде и 880 милиона евра. Такође, на сајту ове компаније се може видети и да се „Делта“ бави увозом аутомобила и резервних делова и да ће и у овој области поново она имати користи од смањења царина, које предвиђа Предлог закона.

На сајту се види и да се компанија бави продајом козметике, дистрибуцијом хране, минералних ђубрива и да поседује огроман ланац супермаркета. Управо се сви ти

Како ће се примена Прелазног споразума са ЕУ одразити на Србију?

Пише: Дејан Мирковић
петак, 30 јануар 2009 20:53

производи помињу у Прелазном споразуму са Европском унијом.

Са друге стране, на сајту "Делте" нема никаквих података о добротворним и социјалним давањима компаније, помоћи најсиромашнијим грађанима и сличном. Нема података о изградњи задужбина, инфраструктурних објеката и мостова који би били поклон овом друштву и овој земљи.

Зато, због свих ових података, срамно је што се на састанку привредника, власти и синдиката, одржаном 9 . јануара 2009. године у Београду, нико није усудио да јавно позове власника "Делте" на социјалну одговорност у тренутку када земља улази у озбиљну економску кризу. Нико се није усудио да га упита шта ће урадити да помогне својој земљи и народу у тренутку када има годишњи приход од скоро 3 милијарде евра, што је упоредиво са скоро 40 одсто буџетских прихода целе Србије.

Нико се није усудио да јавно постави ово логично питање власнику компаније "Делта". Ни присутни на скупу, ни председник државе, ни премијер, ни потпредседник владе, нити било ко од министара.

Када се све ово има виду, није чудно што се нико до дан-данас није усудио, од стране власти, да предложи пореске законе који би били праведнији од ових који су пред нама.

Праведне пореске законе у правом смислу те речи. Законе који би терет овог штетног прелазног споразума у износу од 267 милиона евра пребацили управо на монополисту који једини има користи од укидања царина. А не на најсиромашније грађане.